

פורע חוק

לבחור עניבה. היש דבר מרנין מזה כשקמים השכם לקול ציוצה של הציפור הפנימית? יואל פיזם לעצמו מול המראה של ארון הבגדים. נבחר את זאת? לא, פסק, היא טיפ-טיפה צבעונית מדי. רעשנית. והוא הרי לא טיפוס רעשני. הוא בחר במפוספסת, שההבדלים בין גוני הפסים שלה בהחלט אינם זועקים לעין: הוא ידע מה מתאים לו. עכשיו צריך להתגלח. לא כי זיפיו כבר צמחו – הרי אתמול בערב התגלח – אלא מפני שהבוקר הוא, כידוע לכל בן תרבות, זמן לגילוח. הגילוח ארך זמן מה, שכן הוא בוצע בזהירות ובדיוק מרבי בתער גלבים, שלא לפגום בזקנקנו הפעוט שטיפח במרכזו סנטרו זה שבע שנים, מיום הולדתו השלושים – מתנה שהעניק לעצמו במועד המשמעותי האמור – וקצץ אותו בקפידה מדי שישה ימים. הוא הציץ בשעון. יש לוח זמנים לעמוד בו. לוח זמנים אינו עול מכביד ולא מקור למועקה; להיפך, אין חובה נעימה מזו. לא רק שאתה יודע מה עליך לעשות, אלא גם בדיוק מתי! וכשאתה יודע מה ומתי היום נראה מבטיח, ממש מזמין.

זה היה בוקר שגרתי בחייו של יואל, שאפילו לא העלה בדעתו שלא כולם פותחים כך את יומם, נמרצים, גופם קופץ מהמיטה מאליו, שמחים ומצפים לצאת לעבודה ולשאר עמל היום.

משחר ילדותו חונך הבחור הזה לנצל את זמנו ביעילות, "כי חיים רק פעם אחת", כך גרס אביו, שעוד הרחיק לכת ושינן לו די פעמים אותה אמירה שיגעונית למדי, אם כי שגורה, הגורסת כי אין אדם מאושר יותר מזה הרואה ברכה בעמלו. כראוי לבן צייתן הקפיד יואל למלא את זמנו בעיסוקים מגוונים, ובראשם – עבודתו, משלח ידו, העסק שהקים ושהקדיש לו את רוב זמנו: משרד לשירותי מחשב.

הוא הרבה שעות בעסק. ראשון היה להתייצב בו בשבע וחצי בבוקר ואחרון לנעול. הוא ניהל שיחות ארוכות עם לקוחות ועם ספקים, בחן ממושכות טבלאות נתונים שלא תמיד ירד לעומקן, והביט בחומרה

בטכנאים, מנסה לשווא להבין אם השיחות השקטות שניהלו ברוסית עוסקות בענייני עבודה או שאלו פטפוטי סרק.

את שעות הערב גדש בפעילויות סדירות: שלושים דקות שחייה בבריכה העירונית כל יום אחרי העבודה; שתי הרצאות בשבוע – באוניברסיטה הפתוחה; פעמיים בשבוע משחק ברידג'; שלוש פעמים בשבוע, תיכף אחרי השחייה, חוג לריקודי עם – עיסוק שהתחבב עליו במיוחד. בשבתות נהג לצאת לטיולים של החברה להגנת הטבע, וגם הקשיב ברוב קשב למדריך שהרצה על האתרים שביקרו בהם. זה שנים טיפח בלבבו את הרצון ללמוד שפות זרות להעשרת השכלתו, אולי גרמנית וצרפתית – אבל עדיין לא מצא לכך זמן בסדר יומו העמוס.

בטלוויזיה כמעט שלא צפה. ברור שלא. ישבה אחת בסלונו, מחוברת לאנטנה שעל הגג, והיא הופעלה מדי פעם, אם הזדמן מרווח בין פעילויות, כדי לצפות בפתוח של חדשות הערב בערוץ הראשון, הערוץ היחיד שנקלט במכשיר. ליותר מזה לא היה מסוגל; סרטים, סדרות – אלה היו בעיניו מכשיר לבזבוז זמן: לא היתה בו היכולת להיתפס לצפייה בהם. אנשי מכירות של חברות הכבלים והלוויין נתדפקו לא פעם על דלתו עם הצעותיהם. הוא הקשיב להם בסבלנות, נאחז בהנאה בסרבנותו הבלתי מעוררת. חלקו בשיחות אלה היה מצומצם: לא תודה. הם התבדחו על שדירתו אינה מחוברת לאחת משתי ה"תשתיות" – תופעה נדירה. ויואל רק הרים גבה, כאילו אינו מבין מה מצחק בזה, והעיר שהמלה תשתית מתאימה לחשמל ולמים ולכבישים וגם לבתי חולים, אבל לא ל"בידור זול". אם בפגישות עם ידידים הוזכרה תוכנית טלוויזיה אופנתית כלשהי, נהג יואל להפגין בגלוי את בורותו. לא, אין לו מושג מהי הפילוסופיה של סיינפלד ולמה דוקטור האוס גאון ומאוס כאחת, שום מושג ושום עניין. וכשמכר סיפר לו ש"פינק" את עצמו בטלוויזיה בחדר השינה, בנוסף לזו שבסלון, למען יוכל סוף סוף להירדם בנוחות תוך צפייה, התעוררה ביואל סלידה של ממש. הוא השיב למכר ברוב טקט: בטח גם בקבר תרצה טלוויזיה, וחשב שאביו, אם היה שומע את ההתחכמות, ודאי היה נהנה ממנה, אולי אף צוחק. מכל מקום, אדם הסרוח במיטתו וצופה טרוט עיניים ומוח במסך, אחרי שכבר העביר כך ערב שלם בכורסת הסלון – בעיני יואל גילם מצב זה שיא של ניוון והתבהמות. ולא היה לו צורך לדמיין בעיני רוחו איך

נראים פרטיה של התבהמות נבולה זו: כמו עיניו ראה אותה פעם בחודשיים, כשביקר אצל המכר בעל שתי הטלוויזיות. בעצם, בדיוק למטרה זו ביקר אותו – לחזות בנוולותו ותוך כך לשבח את עצמו על אופיו החזק, היעיל והאנין. המכר הזה לא עבד אלא ישב בטל בביתו; בהיותו נכה צה"ל עם בעיית גב כרונית, חש שיש לכך הצדקה. הוא עשה את שלו, תרם את תרומתו, נשמט מחבל טיפוס במהלך אימון צבאי כעשרים שנה לפני כן, וכעת מגיע לו – אם זה רצונו – להתרווח יום וליל בכורסתו ולבלוס בלי שום סינון ורגש אשמה את מטעמי המסך. יואל, לעומת זאת, לא ראה בנכותו של האיש הצדקה לדבר. הנכות האמיתית שלך, אמר לו, היא שאתה מבזבז את זמנך מול הטלוויזיה.

תמיד כשביקר אצלו עסק הבחור בצפייה, צפה בלי בושה, צפה וצפה, בתיאבון בריא, מרותק כל כולו, מדלג בין ערוצים, נבלע לרגע בסצינת אקשן, פיו נפער, צוחק מדיאלוג זריז בערוץ הקומדיה, מתפעל כילד מתעוזתו של צייד התנינים בערוץ הטבע. פניו נהרו. ותוך כך נהג לשתף את אורחו ברשמיו, לפצח גרעינים לבנים ולאכול פירות. הוא נהנה מכל רגע. ואילו יואל בשלו – לא ידע להעריך יכולת זו, ורק גינה אותה. כיוון שהרבה בישיבה מול המסך, לא נותר לבחור זמן לטיפוח הבית, שהיה מבולגן, לא תמיד נקי, ומדי פעם אף צבר ריחות לא נעימים. גם על כך נטר לו יואל. חייו של המכר הזה נראו לו כעבירה על החוק והסדר. כזה היה יואל, שניהל את חייו ביעילות וביד רמה, כמי שרואה לפניו תלם ברור והולך בו במרץ ובגאווה.

ואין להכחיש – גם בהנאה. הנאה גדולה, שטיפוסים מודרנים מדי עלולים לקרוא לה חושנית (אף כי זה יהיה בעיקר מתוך נטייתם לגלות את החושני שבדברים רבים ככל האפשר). מחלון המטבח העורפי של יואל נשקפה דרך השלום הסואנת למדי. ומדי פעם, כששטף כלים או בישל, שמע סירנה של ניידת משטרה. רחוקה תחילה, ואז מגיעה לשיאה מול המטבח, ושוב מתרחקת. בקטע השיא יכל יואל גם לראות את הניידת, מפלסת דרכה בתנועה הצפופה כשוברת-קרח. אין שיעור לעונג שהציף אותו למשמע הסירנה: בבהירות מתוקה ידע שלא אותו הם מחפשים. לא על דלתו ידפקו תיכף, ולא אותה יפרצו בבעיטה כדי ללכוד ולעצור אותו. הרי יואל האמין שלא רק הוא, אלא העולם כולו

יודע שאין שום סיבה לעשות זאת. הניידות תמיד נשלחות אל מישהו אחר, ובצדק. אל מישהו שכנראה אינו רוחש לא חיבה ולא כבוד לחוק, אזרח נטול חזון שאינו רואה את היופי והחיוניות שבחברה מסודרת ותקינה. ברגעים כאלה, שעוצמתם היתה כה גדולה עד שהגדיר אותם כעונג, ידע לשבח את עצמו על שהוא מגלם את היפוכה של האישיות הקרימינלית. הסירנות המאיימות והאור הכחול המטריד היו לו מקור של נחת, ובכך בידל את עצמו לא רק מפורעי חוק, אלא גם מהאזרח המצוי.

ערב אחד כשחזר מהעבודה תקפו אותו שניים. יצא מהמכונית והחל ללכת לביתו וראה שני בחורים צועדים על המדרכה. הוא לא הקדיש להם תשומת לב. כשעבר ביניהם חש חבטה עזה בגבו. הספיק לסובב את ראשו ולראות אחד מהשניים מניף את ידו. חבטה נוספת הפילה אותו למדרכה. הכל קרה מהר. הבחור שהכה בו ניסה לחטוף את תיק העור שהיה לפות בידו של יואל. הוא החל להתרום, נתמך בידו השנייה, ושוב הכה מישהו, הפעם בפניו. ראשו הוטח במדרכה. לפני שאיבד את הכרתו דימה לשמוע נביחה מאימת. כשהתעורר חש רטיבות חמה על פניו. כלב מגודל עמד מעליו וליקק אותם. לידו עמדה שכנה ותיקה מהבניין שלו. היא וכלבה, שיצאו לטיול ערב, הם שהבריחו את השודדים כשכרעו לחטט בכיסיו. הוא התיישב על המדרכה בקושי ובמאמץ, ראשו סחרחר ולחיו לזהטת. השכנה הורתה לפצוע להישאר במקומו; היא תתקשר למד"א. אבל הוא קם, התנודד על רגליו, מישש מתוך הלם את פדחתו, ועלה לדירתו.

כשעמד יואל מעל הכיור באמבטיה וניקה את החתך בראשו, שלא היה עמוק, הרגיש פתאום שאדם זר ניבט אליו מהמראה, אדם שחי בעולם שונה מזה שהכיר, עולם פרוע ואלים, צופן הפתעות לא נעימות. עיניים פעורות הביטו בו. ידיו נאחזו בחוזקה בשולי הכיור. דבר לא ייראה עוד כשהיה לפני התקיפה. ההלם היה נקי מזעם או מתאוות נקמה; רק בהלה ופליאה היו בו.

הוא תפס בזהירות את מקומו בכורסת הסלון. לחיו עדיין בערה, הוא נגע בה בקצות אצבעותיו. על אף הנסיבות המיוחדות עוררה בו הישיבה חסרת התכלית בסלון בשעה זו של היום תחושה חריפה של ריב. הוא חש בנפישות שצומחת בפניו ותהה אם על אף הכל יילך לשחות ולאחר

מכן לחוג לריקודי-עם שמתחיל בעוד כשעה. כן, החוג לריקודי עם. באותם רגעים הוא הצטייר לו כחלק ממציאות שמעבר להשגתו. לא, החליט יואל, הוא יישאר בבית. איך יראה שם בקרב חברי החוג את פניו החבולים, וגרוע מכך – איך יסביר אותם? הרי עשו לו משהו; חיבלו בתמימותו בפחות משלושים שניות. אך לא אדם כיואל ישקע ברחמים עצמיים; הוא אינו מתורגל בכך והדבר אף נוגד את אמונתו. הוא הסתפק בהכנת כוס תה, והתיישב בחברתה לשולחן במטבח כדי לבחון ולמשש את סדר יומו שהשתבש. הוא נשאר בבית.

למחרת בבוקר קם, התגלח, בחר עניבה כהרגלו, אך בלי חיוך, בלי שיר בלב. בבוא הרגע לצאת לעבודה מצא שהוא מפוחד, ואינו יכול לעשות את הדרך למכוניתו באותם צעדים בטוחים ונמרצים של תמול-שלושום. את יום העבודה העביר בחדרו, ואת רוב העבודה השאיר לסגנו יגאל, בחור אמין כבן שלושים וחמש שהיה ותיק העובדים במשרד. לעובדים שקימטו פנים בדאגה למראה פציעתו ענה שמעד במדרגות ביתו ולחיו נחבטה במעקה. זו אשמתי, הודה בחמיצות, מיהרתי ולא שמתי לב שהמדרגות עוד רטובות מהשטיפה. פחדו שוב התעורר כשיצא מהמשרד בסוף היום. כשישב במכוניתו העומדת באור אדום חשש ליצור קשר עין עם הנהגים במכוניות הסמוכות. וכשהחנה את המכונית ליד ביתו נשאר ישוב בה, מביט בעוברים ושבים על המדרכה, בוחן אותם בחשד. הרי אין סיבה שמה שקרה אתמול לא יחזור ויקרה גם היום ואולי גם מחר; האם לא למד על בשרו שהעולם הוא כאוס? הפחד לא נבע מהכאבים, גם לא מההשפלה שספג, אלא מהכוונה הנמהרת והפראית שביטא האגרוף שהוטח בו: לשבור את השגרה, לשבש את התקין, לפרוע את הסדר. תלונה במשטרה לא תשיב את הסדר על כנו, ולכן לא ראה בכך טעם. וממילא פניהם של שני השודדים לא נחרטו כלל בזכרונו, למעט העובדה שהבחור שהפילו לקרקע נמנע מגילוח לפחות שלושה-ארבעה ימים לפני האירוע וגם אצל הספר לא ביקר זמן מה, שכן שיערו היה גלי ופרוע.

ערב יום שלישי הוא ערב של ברידג', אבל יואל נשאר בכיתו גם הפעם, שוב באותה כורסה, נתון לסערת מחשבות מעיקה. והמחשבות הובילו את בעליהן לזכרון ילדות רחוק, שלאט לאט התבהר במוחו לפרטיו. גילו

היה אז תשע או עשר. לילה אחד – כשהוריו יצאו לבילוי – ראה בטלוויזיה סרט אימה על רוצח שמתגנב בחושך אל חדרי השינה של קורבנותיו. אחרי הסרט, כששכב במיטתו וניסה להירדם, נתקף בעתה. הוא דימה לשמוע בכל רחש לילי את פסיעותיו של רוצח המתקרב למיטתו. הפחד היה מוחשי כל כך שלא הניח לו לצאת מהמיטה כשרצה ללכת לשירותים. הוא שכב חסר אונים בחושך, גופו דרוך, עד שהחליט ברגע אחד של אומץ מופרך, ולחץ גובר בשלפוחית, להפוך בדמינונו את היוצרות: הוא יהיה הרוצח, הזומם, לא הקורבן. הוא יהיה הרואה ואינו נראה, מטיל האימה המשתקת. ההחלטה השרירותית עשתה את שלה – נסכה בו ביטחון, והוא קם ממיטתו וצעד קוממיות לסלון החשוך, חופשי וזקוף, בעל הבית, אדיש לצלליות העצים האלימות שעל הקיר ולגניחת מנוע המקרר, משחרר לטרף בעיני רוחו. מעל האסלה פישק רגליו כבעמידת נוח ופיהק פיהוק קולני ומוגזם, הפגנתי. את הדלת לא סגר, ואת הזרם כיוון ישר למרכז האסלה, שכולם ישמעו.

הזיכרון העלה חיוך על פניו הקודרות של יואל. ביושבו כעת במטבח ביתו, כרבע מאה לאחר מכן, החליט להיעזר באותה מחשבת ילדות: עליו לעשות לאחר את מה שעשו לו, לכל הפחות בדמינונו. וגם הפעם נסך בו הרעיון עוז. הוא קם ממקומו והלך למרפסת, לפת את מעקה הברזל וצפה כעוף דורס בהולך רגל בודד שהזדמן לשדה ראייתו, אדם בן כשבעים, כסוף שיער, באפודה כהה ונעליים מכריקות באור הפנסים. האיש נראה שקוע במחשבתו. הוא פסע לאטו ברחוב השקט. יואל ניסה לדמיין איך יירד לרחוב ויעקוב אחרי האיש, ובבוא הזמן יתקרב אליו ויהלום בראשו וישדוד את ארנקו. זה מה שעליו לעשות? שאל את עצמו ברצינות מוזרה. אבל איזו אי-נוחות נפשית כרוכה במעשה כזה! אין זה משנה אם בעיניו אין זו אלא פעולת תגמול לצרכי ריפוי – הרי אין לו כוונה לפגוע באדם זר שלא עשה לו כל רע! אינני טיפוס כזה, היררה בלבו, אינני חיית פרא.

ועם זאת ידע שלא יוכל להסתפק בדמינונות; כבר אינו ילד.

השעה היתה תשע. יואל החליט להקדים את גילוח הערב שלו, שלרוב התבצע באחת עשרה ורבע, לפני השינה. הוא חש שיש בכך התרסה; התגלח לאטו, מהורהר, עוקף בזהירות את הנפיחות שבלחיו, ורעננותו

שבה אליו. אם כך, החליט, הוא ייצא לטיול ברחוב. זו זכותו, והוא יממש אותה מימוש הפגנתי של למרות הכל. הטיול היה קצר – עד לגינה הציבורית בקצה הרחוב – ועבר בשלום. כשהופיעו מולו גברים אחרים הוא לא האט ולא סר הצדה, רק מצא שנשימתו מואצת מעט, שרירי הגב והזרועות מתקשחים. הפעם הוא מוכן לקרב, אמר לעצמו, וחש שהאומץ והפחד מתגבהים בו יד ביד. הטיול היטיב עמו, ומקץ עשרים דקות כשישב שוב בסלון ביתו החליט שהוא שב לאיתנו, זהו – מחר יחזור לשגרה מלאה. אחרי העבודה אלך לבריכה, אמר, ומשם להרצאה הקבועה ברמת אביב. וכך היה.

הימים עברו. הצורך בפעולה, באיזו תגובה, לא עזבו. אבל מכיוון שלא עלה בדעתו של יואל שום רעיון מתקבל על הדעת, שקע שוב בשגרת יומו הדחוסה שלא הותירה לו זמן רב למחשבות סרק למיניהן.

לילה אחד עשה דרכו הביתה ממסיבת יום-עצמאות שערך מכר ותיק באחד ממושבי השרון הצפוני. השעה היתה מאוחרת, לפנות בוקר, ויואל נסע דרומה לכיוון המרכז. מצב רוחו היה מרומם. הוא לא עבר על המהירות המותרת של 80 קמ"ש, על אף שהיין ששתה במסיבה לחץ שם על השלפוחית וגדולה היתה שאיפתו להתייצב בבית השימוש שמחכה לו בביתו. השתייה שהרשה לעצמו, חשוב לדייק, כללה סך הכל שתי כוסות יין מוגז. די כדי שירגיש נוח, ונדמה שלא די כדי להפכו לפורע חוק. ואכן, טבעו, אותו טבע שוחר ציות וסדר, הקשה עליו לעצור ולהשתין בצד הדרך, גם אם איש אינו רואה. השחר החל להפציע משמאלו במזרח. הכביש היה ריק, יואל היה עייף, וצומת בית-ליד התקרב במהירות, רמזורו אדום. תגובתו הראשונה, הטבעית, היתה ללחוץ בעדינות על דוושת הבלמים ולהאט. האור ברמזור לא התחלף. הוא עצר לפני הקו הלבן, נאנח וחיכה. הרמזור התעקש ונשאר אדום. אולי היה מקולקל. הוא הביט סביב בצומת השומם.

הבנדיטים שתקפו אותו, צצה בראשו מחשבה חצופה, לו היו במקומו, ודאי לא היו בשום אופן עומדים בצומת ריק ונידח, כשאינן נפש חיה בסביבה, ומחכים כמו כבשים. מה פתאום; הם היו עוברים באדום. ובעצם, למה לא! שאל את עצמו. וכמה מוזר וחדש – ממש מהפכני! –

היה רישומו של רעיון זה בראשו של טיפוס כיואל, שעד אז הצדיע בלבו לכל נהג שראה עומד ברמזור אדום ומחכה. הציות, העצירה, ההמתנה – אלה גילמו בעיניו את כל היפה והנשגב ברוח האדם, וחיזקו את אמונתו הנעימה שאכן בני תרבות אנחנו, ולא פראי אדם; השגנו כאן משהו. אביו נהג ללכת תמיד בצדה הימני של המדרכה, גם כשהיתה ריקה מאדם, והתגאה בהרגל זה שלו. גם אם אין חוק ברור בנושא, הסביר לבנו, ההיגיון והסדר הטוב מחייבים זאת: כמו בכביש, כך גם על המדרכה. כעת, בהלך רוחו הנוכחי, המחשבה על אביו הגבירה בו את הגירוי לעבור לצדו השני של המתרס. הרמזור, כמתגרה, נותר אדום ואדיש. רגלו הוסרה מדווש הבלמים ודרכה בהחלטיות על דווש הגז, גבו התיישר וכתפיו נצמדו למושב עם האצת המכונית. לראשונה עבר באדם.

הוא חיפש במראה הבהוב כחול שלא נראה, ואז פלט 'הא!' מאולץ, רם וגאה. זו היתה העבירה הראשונה שעבר בחייו – כאדם בוגר ובר שפיטה – אמנם לא עבירה פלילית, לא שוות ערך לזו שנעברה נגדו, אבל בכל זאת עבירה של ממש.

הוא הגביר את מהירות הנסיעה, הצומת נותר הרחק מאחור: מד מהירות הצביע על מאה ושלושים קמ"ש, ארבעים מעל המותר. עבירה נוספת – סך הכל חצי דקה אחרי ההתעלמות מהרמזור. תחילה פעל בו עוד טבעו הזהיר ובלי שהחליט על כך הרפתה רגלו מהלחץ על הדוושה, הורידה מיוזמתה את המהירות לתשעים, "מהירות שיוט" כפי שקרא לזה. ותוך מאבק והתעקשות הכריח את המד לעלות שוב. כשהעז וטיפס שוב למאה ושלושים נלפתו שתי ידיו להגה, בטנו התכווצה. זה היה יותר מדי. הנה ראה את עצמו מחליק ומתהפך. לאחר גיחה זו אל איזור הסכנה התקבעה המהירות על מאה קמ"ש. זה הספיק. גופו התפשט וחרג מהמכונית, רוחו נגעה במרחבים.

כמה נעים לצפצף על החוק! אמר לעצמו בפליאה. לא סתם נעים – ממש נהדר, מרומם נפש!

פסגתה של הדרמה היה עניין האורות הגבוהים. בכל נסיעה שהזדמנה לו בכבישים חשוכים הקפיד יואל הקפדה יתרה שלא לסנוור את הנוהגים מולו. רק עלה בו חשד כי אי שם במרחק מתקרבת מכונית, מיד נשלחה ידו והסיטה את כפתור האורות למקומו הראוי: חזקה היתה אמונתו שרק

נהג חלאתי ישאיר את האור הגבוה בנסיבות כאלה ויסכן את זולתו. לרוב הביט אל האופק החשוך מולו יותר משהביט בכביש שמתחת לפנסי המכונית, מחפש שם מישהו להתחשב בו.

והנה הפעם – שום התחשבות. אדרבא: שיידעו הנהגים הבאים מולו שגבר עם ביצים נוהג כאן, אזרח שלא שם זין. לא עליהם, לא על העולם. הנה אורותיו הגבוהים מאירים הישר לתוך פרצופם, ואם הם ממצמצים שם, מסוככים על פניהם – שיסבלו קצת; הוא נהנה, וגם רואה את הדרך כמו שצריך. יש עם זאת לציין שגם בהתנהגות מופקרת זו נקט "מידתיות", כמו שאומרים. השאיר את האורות הגבוהים שלוחים לפניו רק למשך כשלושים שניות בכל פעם, שבעיניו היו ארוכות ומגרות. זה היה משכם הממוצע של מעשי הפשע האלה, ובפרקי זמן אלה נמתחו עצביו עד גבול יכולתם.

כשהתקרב לצומת רעננה הגביר את מהירותו למראה הרמזור האדום, לא העלה בדעתו להאט, ואף לא טרח לבדוק אם הצומת ריק – עבר ביעף כמו ציפור דרור. אם הציץ גם הפעם במראה, עשה זאת ללא כל פחד. שמי המזרח שהלכו והתבהרו ציננו את רוחו. בנייני המשרדים החדשים באיזור התעשייה של רעננה הגיחו מהאפילה מולו, ניצבים צייתניים על יסודותיהם. בשארית הדרך נהג יואל כאדם שומר חוק, אם כי לא באדיקות הרגילה: לא אותת בפניות, ואף זילזל פעם אחת בתמרור האט. כשהגיע לביתו טיפס במדרגות בדילוגים זריזים, שתיים-שתיים, והתייצב סוף סוף באנחת רווחה מעל אסלתו. רק עכשיו קלט כמה הוא מותש בכל גופו ונפשו, כמה עייפה אותו ההתפרעות החריגה שהתפרע: רגליו רעדו תחתיו. ההיגיון אמר לו כי בנסיבות כאלה של תשישות יש להתיישב על האסלה. כלומר להשתין כמו בחורה. הפעם השיב לעצמו בסירוב מוחלט. גם אם קשה לו לעמוד יציב על רגליו, הוא לא יישב על האסלה, ואף יימנע מהרמת הקרש, למרות הסכנה שירטיבו ואולי גם את הרצפה. פשוט מפני שאינו בחורה אלא גבר.

כשיצא משם התפנה להרהר במעשיו. השתרע על הספה, הניח רגליים על השולחן. כן, משהו קרה; הוא אינו עוד נתין נרצע המציית גם כשאין שום היגיון בציווי – למשל, לעמוד בארבע וחצי בלילה בצומת שומם כחייל ברום מתוח רק בגלל עיגול זכוכית מואר באדום שתלוי שם מולו.

הרמזור, כל רמזור באשר הוא, שלפני כן נראה לו כה נכון ואנושי, גילם כעת בעיניו את תמצית חוסר האנושיות. נדמה היה לו שלראשונה בחייו הוא נהג כאדם, כבן-אנוש: הוא הוכיח שבכוחו להתעלם מהוראתו הברורה והמוסמכת של הרמזור, נציג החוק, והתעלה לדרגת אורח שהנאתו מביזוי החוק גדולה אף יותר מההנאה שבציות לו, זו שהכיר כל חייו, הנאה שמקורה בפחד, סמוי או גלוי, והיא מובטחת כמעט לכל מי שזכה להעביר את ימיו בחברה שראה כמתוקנת. הוא שלח מבט החוצה וראה במרפסת מולו שכנה שהשכימה עומדת עם ספל קפה, ודימה בנפשו שאופק חדש נפתח לפניו. כשהיה מאולף, עוד לפני שעה קלה, ידע להעריך ולהתענג על כך. בדומה לכלבים מסוימים, אלה המכונים בעלי אופי, האמין יואל שאולף רק מפני שהניח לכך לקרות; דרכו הישרה לא נכפתה עליו בכוח, בלי הסכמתו. והנה בעקבות הנסיעה הזאת נפתח שכלו להבין שדווקא כן נכפתה, וקם על רגליו האחוריות להעריך מעליו את הרוכב.

הרי כל העניין השאיר טעם של עוד, הפעיל את דמיונו. שכן, פורע החוק מצטיין בכך שאינו מחכה שייתנו לו; הוא נבדל בכך שהוא לוקח מה שמתחשק לו, ולא רק כסף; בעיקר הוא נוטל לעצמו את הזכות להתעלם מכבודו של הזולת ומחיוניות החוק. רבים הדברים שיכול אדם כזה לקחת לו, ורבות העבירות שמציעה לו המציאות.

בקיזור, צריך למצוא עבירה. וטוב שיום חג היום ולא צריך ללכת לעבודה. כך יהיה פנוי לחיפוש. אמנם עבר עליו לילה בלי שינה, אבל הריגוש הרחיק ממנו כל כוונה לפרוש למיטתו. בהיותו אדם מסודר הכין כוס תה והתיישב לשולחן האוכל להכין רשימה. זאת כדי שיוכל לבחון את כלל העבירות ולבחור איזו מהן ברצונו לבצע. הוא עבד עליה זמן מה, מדי פעם עוצר וחופר עם העט בזקנקנו, קורא שוב ושוב את מה שכתב עד כה. יצאה רשימה מגוונת למדי. כעת עבר עליה בשימת לב, שאולי דומה לזו בה בחן את עניבותיו בבוקר אבל חגיגית הרבה יותר. תיכף נפסלו כמה מהעבירות. למשל, עבירות של אלימות הוא לא ירצה לבצע. זה פראי מדי, כרוך במגע פיזי, ובקיזור דוחה. הוא לא מעוניין לגעת בגופו של אף אחד. עדיין לא. עבירות הרכוש הקטנות יהיו מגוחכות בהתחשב במצבו הכספי הנוח; והגדולות – מסובכות מדי. לרגע עלה בדעתו לחזור לתחום עבירות התנועה; יש עוד תמרורים

וחוקים שיוכל להתעלם מהם. אבל גבתו התרוממה מאליה בזלזול: אי אפשר עוד לדרוך במקום; צריך להתקדם. בכביש כבר הוכיח את עצמו. הלאה: גם עבירות מתחום הסמים בחן יואל, אלא שהן נראו לו מעט מופשטות: מעולם לא חש משיכה לטעום מג'וינט ואף לא מסיגריה, לעתים נדירות לגם כוסית יין. היעדר העניין שלו בחומרים האלה נראה לו כה מובן מאליה, שאפילו צורך לנסח אותו לא היה לו. וממילא, השינוי שעבר באותה נהיגה פרועה בכביש ארבע הוכיח לו שאין צורך בחומרי עזר כדי שמשוהו יתרחש סוף סוף בנפשו. לא, יואל לא ירפד את עולמו בסמים.

אולי יגנוב מכונית, אפילו מכונית יוקרה? אבל, הקשה על עצמו, מה רע לי במכונית שכבר יש לי? – ומיד נזף בעצמו: פורע חוק אמיתי לא יתהה 'מה רע במכונית שיש לי', הוא פשוט ייקח, יידע ליהנות מנהיגה ברכב שלא שילם עבורו ולא קיבל רשות להשתמש בו. אלא שיש כאן יותר מדי דברים ללמוד: איך לנטרל אזעקה, איך מתניעים בלי מפתח, איך מרמים את המחשב. זה נשמע מתאים לצעירים ממנו, כל הטכנולוגיה הזאת. אפשר גם להצית, להיות פירומן. אבל זה דרמטי מאוד, ועלולים גם להידלק באש ולסבול מכוויות. יש עבירות מין. הוא יאנוס נשים. כן. למה לא. אפשר לנסות. ומה עם ילדים? אלא שכאן הספיק לו הרהור קצרצר ומצמרר, כדי להיווכח שגם במצבו הנפשי החדש לעולם לא יוכל לעשות מעשה כה מתועב, שפל אף יותר מרצח מבחינות מסוימות. בזיוף כסף יכול להיות סוג מתאים של סיפוק, אבל זהו סיפוק שקט מדי ואטי. העיסוק בפרטי פרטים הגרפיים והכימיים שכרוכים במלאכה דקדקנית זו נראה משעמם, אלא אם יש לך סבלנות ונחישות של אמן. לא כדאי להשקיע אם אין בכוונתך להפוך את זה לקריירה ארוכת טווח.

הוא התקרב לסוף הרשימה. שם, בסעיף החיוור של עבירות צווארון לבן, מצא את מבוקשו. מתחת לאפו, ממש בחדר הסמוך, חיכתה לו העבירה ההגיונית ביותר (כך הוא הגדיר אותה): מתוקף היותו יו"ר ועד הבית הוא ממונה על קופת הבניין, שאותה החזיק בשידת מגירות שבחדר השינה שלו ויש בה מזומן וצ'קים. מעילה קטנה יכולה להיות הדבר הנכון בעתו. ואין להכחיש: יהיה זה צעד פלילי של ממש. לא עבירת תנועה, לא תעלול בלתי מזיק – אלא עבירה שבגינה אפשר

לתפוס בעורפך ולזרוק אותך לבית הסוהר. זאת בגלל הצורך להגן על החברה מגנבים כמוך, וגם כדי שיהיה לך זמן להרהר בתיקון המידות הדרוש לך. ועם זאת, אין כאן שום כורח להצטייד בסכין או באגרופן. הפתרון הלהיב אותו. הוא קם סוף סוף ממקומו. ודאי, זה הדבר לעשות – לגנוב כסף מקופת ועד הבית. בדיוק. לעבירה זו יהיה ערך מוסף עבורו, כמי שחי עד כה במדבר חסר הקירות של מי שאין לו מה להסתיר. מעולם לא חש אי נוחות למחשבה שמישהו מציץ בו ובמעשיו, או כשניהל שיחות בקרבת זרים. בקרוב רק גופו יישאר במישור החשוף. נפשו תשכון במערה אפלולית של פרטיות פלילית. שוב ושוב יעבור, כרגיל, על פני שכניו, יעצור ויחליף כמה מלים, מתענג על עיוורונם לכך שהוא עושק אותם.